

CAPVESPRES A LA ROMANA DEL 14 AL 18 DE JULIOL

MERCAT ROMÀ DE IESSO 19 DE JULIOL DE 2008

Organitza: Ajuntament de Guissona
Comissió Organitzadora del Mercat Roma

Col·labora: Diputació de Lleida

Activitats organitzades per:

Agrupament Escolta Bella Iesso
Amics dels Cavalls de Guissona i Comarca
Associació Consell Local d'Esports
Associació de Botiguers de Guissona i Comarca
Associació de dones Nèvia
Associació Vasil Levski
Comissió de la Bakanal
Comunitat Senegalesa de la Segarra i l'Urgell
Els Bufacanyes
Els Geganters de Guissona
Els Margeners de Guissona
Escola de Dansa Montse Esteve
La colla dels Kuartos de Segle
Un, dos, tres, kuà
Entitats i jovent de Guissona

El Mercat Romà de Iesso és festa local d'interès turístic de Catalunya

CAPVESPRES A LA ROMANA DEL 14 AL 18 DE JULIOL

DILLUNS, 14

19.30 h *Celebratio Ludi lessonensis*

Rua de celebració de l'inici dels Capvespres a la romana

Inici: plaça Bisbe Benlloch

Rua d'inauguració del Mercat Romà amb els Geganters de Guissona, els Bufacanyes i els grallers i tabalers dels Margeners de Guissona

22.00 h Música. El Pont d'Arcalís

Lloc: plaça Major

Durada: 1 h

EL PONT D'ARCALÍS, des dels seus inicis, l'any 1991, continua en la seva trajectòria de divulgar la música i la cançó de tradició oral del Pirineu. El seu treball es nodreix bàsicament de la recerca que ha portat a terme durant més de trenta anys un dels seus components, l'Artur Blasco, donada a conèixer en l'obra A peu pels camins, del cançoner i en la fonoteca de música d'acordió diatònic i violí dels vells acordionistes i violinistes de les contrades de muntanya.

DIMARTS, 15

22.00 h Cinema històric

10000 aC

Lloc: plaça Major

Durada: 109 min

EUA, 2007.

Director: Zack Snyder. Actors: Gerard Butler, Lena Headey

"10000 aC" està ambientada en una època de mites, profecies i déus, en què els esperits controlen el món i grans mamuts remouen la terra. En una tribu que viu a les muntanyes, el Jove caçador D'Leh troba l'amor: la bella Evolet. Però una banda de misteriosos guerrers assalten el seu llogarret i segresten Evolet, aleshores D'Leh decideix

liderar un petit grup de caçadors per seguir-los fins a la fi del món per salvar-la. A poc a poc, s'hi aniran afegint altres tribus que també han estat atacades pels caçadors d'esclaus, les quals convertiran el grup de D'Leh en un exèrcit. El destí conduirà aquests insòlits guerrers a lluitar contra depredadors prehistòrics mentre desafien les més dures condicions climàtiques.

DIMECRES, 16

22.00 h Teatre clàssic

Lectura dramatitzada de l'ÀNIMA EN PENA de Plaute.

L'Ànima en pena és una comèdia escrita amb el propòsit de provocar les rialles del públic. Els embulls d'un esclau ple de cinisme són tot el seu argument.

Intèrprets: Carlos Català, Anna Cosconera, Carme Farré, Joan Grasa, Jaume Mercadé, Estefania Mesa, Esther Mora, Glòria Ribera i Maria Sangés.

Direcció: Jordi Duran

Lloc: plaça Major

Durada: 1.30 h

DIJOUS, 17

22.00 h Reconstrucció històrica de moda romana

Secrets i tècniques de vestuari de la Roma Clàssica

Organitza: Associació de Comerciants de Guissona

Lloc: plaça Major

Durada: 1.30 h

DEL DIMARTS 15 AL DIVENDRES 18 DE JULIOL

18.30 h   Escola de legionaris

Activitat per a nens i nenes de 5 a 12 anys

En aquesta escola es formaran els nens i nenes de Guissona per poder formar part de l'exèrcit del Cèsar. Aquí es recrearan els materials, les tècniques i les experiències quotidianes dels legionaris romans.

Els nens i nenes aprendran a construir el seu equip per actuar com a autèntics legionaris romans.

Organitza: Grupament Escolta Bella Ileso

Lloc: plaça de Capdevila

Durada: 2 hores

Per participar en els tallers infantils cal inscriure's abans del 10 de juliol a:

ESPAI FASSINA

Plaça Vell Pla, 7 1a planta

973 55 16 23

comunicacio@guissona.cat

Inscripcions en concepte de material: 5€

DISSABTE 19 MERCAT ROMÀ DE IESSO

Els orígens de la vila de Guissona es remunten a la fundació romana de la ciutat de Iesso a principis del segle I aC. Cada any, des del 1997, es commemora aquest passat amb la celebració del Mercat Romà de Iesso una manera lúdica i festiva de difondre i recordar aquest passat. El mercat, doncs, esdevé el mitjà per fer un salt en el temps i tornar a l'antiguitat gràcies a la participació dels vilatans, les entitats locals i als espectacles de recreació històrica que reviu activitats i situacions pròpies d'una ciutat romana.

Aquest viatge que ens transporta més de 2000 anys endarrere s'inicia, com ja es tradicional, amb l'arribada de dos personatges, a cavall de la història i la fantasia: el diví Cèsar i la reina Cleòpatra. A partir d'aquest moment, la diada segueix amb l'alegria i el color propi d'un mercat, d'un mercat romà, farcit de situacions i personatges insòlits que poblen tots els racons del casc antic de Guissona.

ESPAIS DEL MERCAT ROMÀ

- *Mercatus* (carrer de la Font, Botigues, Fluvià, Bisbal i Om)
Els carrers de la vila de Guissona, tot engalanats per a l'ocasió, es converteixen en un gran mercat, on els botiguers ofereixen gran varietat de productes que serveixen per transportar-nos a l'Antiga Roma.
- *Templum* (Pati de l'Ajuntament)
El temple, l'edifici de culte en el món clàssic, representava en certa manera la residència de la divinitat, el lloc on es guardaven les seves imatges. Així doncs, les oracions o sacrificis es duïen a terme a l'exterior, en l'altar que normalment s'ubicava al seu davant.

El temple romà es caracteritzava per presentar-se elevat sobre un podi i amb una escalinata que li donaria majestuositat i permetria l'accés al pòrtic. Aquest element precedia la cel·la, l'estança on s'allotjaria la representació de la divinitat. La resta de l'edifici estaria envoltat per pilastres seguint el ritme marcat per les columnes frontals.

En la recreació de l'antiga Ilesca, s'ha escollit el pati de l'Ajuntament on allunyats del bullici del mercat podrem gaudir de l'actuació de dos músics de Guissona.

- *Collegia artifex* (plaça Bisbe Benlloch)

L'economia romana estava basada sobretot en l'explotació agrària del territori, però el desenvolupament urbà va permetre el naixement d'una artesanía encarregada de transformar les matèries primes en objectes manufacturats. En llatí no existeix un terme que es pugui traduir literalment pel que avui entenem com a artesà, tot i això el mot més aproximat seria el d'*artifex*. Aquests professionals solien presentar-se associats amb el que coneixem per *collegia*.

En aquest espai, hi trobem una sèrie d'artesans especialitzats en la recreació d'unes tècniques de producció d'arrel tradicional que, en gran mesura, podríem remuntar a l'antiguitat clàssica.

- *Fòrum* (plaça Major)

El Fòrum era una plaça porticada rodejada de *tabernae* (botigues) que es trobava al centre de la ciutat, ja que solia ubicar-se en la intersecció de les dues vies principals que creuaven la població, el *cardo* i el *decumanus maximus*. A la vegada aquest espai esdevenia el centre cívic, polític, econòmic i religiós amb els edificis públics més monumentals i emblemàtics, com ara el temple, la cúria i la basílica.

Actualment, l'espai de la vila que amb més facilitat es podria assimilar a un fòrum seria la plaça Major, ja que aglutina, encara avui, algunes de les funcions que antigament s'atribuïen a la plaça pública d'una ciutat romana.

- *Castra Necesaria* (plaça de Capdevila)

Enguany la plaça de Capdevila esdevindrà el lloc escollit pels legionaris de lesso per ubicar el seu campament. Així doncs, hi trobarem la recreació d'un campament en marxa (*castra necessaria*) de legionaris romans amb tot l'equipament imprescindible. A més a més, durant tot el matí, el *Corpus Equitum lessonensis* oferirà l'oportunitat a tots els nens i nenes de passejar per la vila i sentir-se com un autèntic genet.

Tallers infantils. En aquest espai es realitzaran tallers per a nens i nenes en què els infants esdevindran autèntics legionaris després de confeccionar el seu armament i rebre la instrucció necessària per entrar a formar part de les legions del Cèsar.

- *Thermae* (les fonts de la vila)

Les termes eren un element imprescindible i un dels serveis bàsics amb què havia de comptar una ciutat romana. Es tractava de banys públics, on els ciutadans cuidaven la higiene personal o practicaven activitats físiques en estances o espais especialment concebuts per a aquesta funció. A la vegada, també constituïen un indret idoni per a la vida social, com a lloc de reunió i d'oci, tot plegat, dins un ambient especialment cuidat amb decoracions a base de frescs, estucs, mosaics o escultures.

Les fonts de la vila són l'espai de la Guissona actual més relacionat amb l'aigua i, per tant, el més apte per a la recreació d'aquest edifici tan característic del món romà. Aquí

podreu refrescar-vos i passar una bona estona amb els Margeners de Guissona

- *Circus* (aparcament del Portal de l'Àngel)

El circ romà era un espai concebut especialment per a la pràctica dels *Ludi circenses*, és a dir, les curses de cavalls i carros, generalment estirats per dos, tres o quatre cavalls (*bigae*, *trigae* i *cuadrigae*). Es tractava d'un edifici format per graderies sobre arcades de forma allargada i amb els extrems curts semicirculars. Al centre quedava l'arena dividida en dos carrers per l'*spina* que marcava la circulació dels participants.

En aquest espai, al costat del portal de l'Àngel, s'hi ha recreat un circ romà per a celebrar-hi la 1a Cursa de Quàdriques del Mercat Romà de Ilesse, organitzada per la Colla dels Kuartos de Segle i animada pels Un, Dos, Tres, Kuà. D'aquesta manera tots els assistents podran gaudir com ho feien els antics romans. Ara tan sols queda saber qui serà el nostre millor auriga.

Nota: per participar en la cursa, consulteu programes a part.

- *Thermopolium* (plaça Vell Pla)

És difícil trobar en el món romà un paral·lel per als nostres bars i restaurants, tot i això, allò que més s'hi assemblaria seria un *Thermopolium*. Aquests tipus d'establiments, però, estarien més aviat especialitzats a servir menjar ràpid a la romana, per prendre drets o per emportar.

Bé, en qualsevol cas, aquest any l'ACLE ens invita a gaudir d'un àpat succulent acompanyat de la millor beguda. D'aquesta manera amb el restaurant a la plaça Vell Pla, ben a prop del nostre circ, s'acomplirà la famosa locució de Juvenal: *Panem et circenses*.

ACTIVITATS DEL MERCAT ROMÀ

10.00 h Obertura del Mercat Romà i de la Fira d'artesans i oficis antics

De 10.00 a 14.00 h Jocs Romans

Lloc: Carrer de l'Om

Activitats per a nenes i nenes on es podrà jugar a diferents jocs de l'època romana.

11.00 h Desfilada de cavalleria romana

Corpus Equitum Iessonensis

Itinerari: c/ Tint, av. Notari Josep Faus, raval Transpalau, raval Bisbal, c/ Dr. Pere Castelló, plaça dels Països Catalans, av. Generalitat de Catalunya, av. Onze de Setembre, c/ Notari Roca Sastre, c/ Seminari, c/ Xaloc, raval

La cavalleria en l'exèrcit romà ocupava un lloc secundari en les tàctiques de les legions romanes, que es basaven, sobretot, en la infanteria recolzada per l'artilleria. Juli Cèsar va incorporar genets germànics en les seves legions i, a poc a poc, aquestes unitats van anar agafant protagonisme dins les tècniques militars de l'imperi.

11.30 h Arribada del diví Cèsar i la reina Cleòpatra a la Ciutat Romana de Iesso

Lloc: Circ

Arribada des del C/ Tint del diví Cèsar a la ciutat de Iesso acompanyat per les seves legions, els alumnes de l'Escola de Legionaris i la cavalleria romana.

Arribada de la reina Cleòpatra des de l'Av. Onze de Setembre, acompanyada de la seva cort i les seves millors ballarines.

Rebuda del diví Cèsar i de la reina Cleòpatra per part dels senadors de la ciutat i passeig triomfal fins a la Plaça Major.

12.00 h Cerimònia d'inauguració del Mercat Romà de Iesso pel diví Cèsar i la reina Cleòpatra

Lloc: *Fòrum* (plaça Major)

La reina d'Egipte delectarà els sentits del poble de Iesso amb la dansa de les seves millors ballarines. Tot seguit, arriba l'acte central del matí amb la inauguració del XII Mercat Romà de Iesso per part del diví Cèsar i la reina Cleòpatra (els iessonens guanyadors del concurs d'oratória de la XIII Bakanal de 2007).

12.30 h Desfilada pels carrers de la vila de les legions romanes

Itinerari de *taberna a taberna*: plaça Major, *taberna* Ateneu, *taberna* el Portal i *taberna* el Centro

12.30 h Animació musical pel mercat a càrrec del seguici de la Reina Cleòpatra

Itinerari: Espai Mercat (carrers de la vila)

La Cremallera animarà el Mercat amb una cercavila d'animació i dansa.

13.00 h Putxar. Venedor de somnis

Lloc: Racó de la Família

Narració d'històries i llegendes de mitologia popular.

13.30 h Música romana

Lloc: Temple

Música a càrrec de les guissonenques Maria i Glòria Ribera.

17.00 h Animació musical pel mercat a càrrec del seguici de la Reina Cleòpatra

Itinerari: Espai Mercat (carrers de la vila)

La Cremallera animarà el Mercat amb una cercavila d'animació i dansa.

17.30 h Putxar. Venedor de somnis

Lloc: Temple

Narració d'històries i llegendes de mitologia popular.

18.00 h Cursa de quadrigues

Lloc: *Circ* (portal de l'Àngel)

Veniu a gaudir de la I Cursa de Quadrigues del Mercat Romà de Iesso, animada pels Un, Dos, Tres, Kuà. En aquesta cursa, si bé no es pot prometre ni la velocitat dels cavalls ni la professionalitat dels aurigues, si que en podem assegurar la diversió a càrrec dels iessonens més atrevits. Es premiarà la millor quadriga seguint criteris de qualitat, simpatia, bon humor...

Vegeu bases.

18.30 h Passeig d'esclaus pel mercat

Itinerari: Espai Mercat (carrers de la vila)

Un venedor de la Cremallera, acompanyat per dos centurions, passejarà pels carrers del mercat 3 esclaus i 3 esclaves, per donar a conèixer les novetats que el nostre marxant ens té reservades per al mercat d'enguany.

19.00 h Venda d'esclaus

Lloc: *Espai Teatre* (plaça Major)

De la mà d'un venedor d'esclaus podreu comprar aquell noi o noia que necessiteu per als treballs del camp o de la llar i així fer-vos la vida més fàcil.

19.30 h Música romana

Lloc: Racó de la família

Música a càrrec de les guissonenques Maria i Glòria Ribera.

20.00 h Lluita de gladiadors

Lloc: Fòrum (Plaça Major)

Drakonia proposa la recreació d'un dels espectacles més característics del món romà: la lluita de Gladiadors. En l'espai del fòrum, tindrà lloc l'enfrontament de set esclaus que lluitaran per salvar la vida, i qui la salvi en serà el guanyador.

21.45 h Dansa en honor del diví Cèsar i la reina Cleòpatra

Lloc: *Espai Teatre* (plaça Major)

L'Escola de Dansa Montse Esteve ens ofereix com a cloenda del mercat romà i inici de la Bakanal un espectacle de dansa inspirat en la mitologia clàssica i protagonitzat per nois i noies de Guissona.

22.30 h Concentració dels participants de la XIV Bakanal al portal de l'Àngel

Durant tot el dia animació pels carrers, passejos amb cavalleria romana, escola de legionaris, contes, danses i rondalles, falcons, venda de pòcima.

- El Museu de Guissona estarà obert de les 10 a les 14.30 h i de les 17 a les 20.30 h oferint visites guiades al parc arqueològic a les 11, 12, 13, 14, 18, 19 i 20 h.

Entrada i visita gratuïta per als qui vagin vestits de romans i entrada a 1€ per als qui no n'hi vagin.

Del 7 al 18 de juliol. II CURS D'ARQUEOLOGIA A GUISSONA

II Curs d'Arqueologia a Guissona CIUTAT ROMANA DE IESSO durant la segona i tercera setmana de juliol.

Més informació i inscripcions en programes a part.

Organitza Patronat d'arqueologia de Guissona i Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i col·labora Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC).

Dilluns 9 a les 18:00 a la Fassina conferència inaugural del II Curs d'Arqueologia a Guissona CIUTAT ROMANA DE IESSO a càrrec de la dra. Isabel Rodà, directora de l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica.

Cicle de conferències emmarcades en el II Curs d'Arqueologia a Guissona CIUTAT ROMANA DE IESSO (dues de les sessions seran visites a parcs arqueològics). Durant les setmanes del curs, de dilluns a divendres, de 18:00 a 20:00 a la Fassina.